

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення Шацької селищної ради
29 січня 2021 року № 6/10

ПРОГРАМА
розвитку рибного господарства
Шацької селищної ради
на 2021 - 2025 роки

1. Паспорт

1.	Ініціатор розроблення Програми	Шацька селищна рада
3.	Розробник Програми	Шацька селищна рада
5.	Відповідальний виконавець Програми	Шацька селищна рада
6.	Учасники програми	Шацький НПП
7.	Термін реалізації Програми	2021-2025 роки
8.	Перелік місцевих бюджетів, які беруть участь у виконанні Програми	Обласний бюджет, бюджет селищної територіальної громади, кошти інших джерел
9.	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації Програми, всього, у тому числі:	500 тис. грн
9.1	коштів обласного бюджету	250 тис. грн
9.2	бюджет селищної територіальної громади	200 тис. грн
9.3	кошти інших джерел	50 тис. грн

2. Визначення проблем, на розв'язання яких спрямована Програма

Розвиток рибиництва є необхідною складовою для задоволення потреб населення в цінному продукті харчування – рибі та продукції з неї. Однак, економічні та соціальні проблеми значно вплинули на стан розвитку галузі рибиництва.

Через відсутність державної підтримки розвитку рибиництва значно знизилось використання природних та штучних водойм, скоротились обсяги вирощування і вилову риби.

Для вирішенні цих проблем велике значення повинно надаватись раціональному використанню внутрішніх водойм. Природно-кліматичні умови забезпечують ресурсний потенціал та сприяють розвитку рибного господарства на внутрішніх прісноводних водоймах.

Зокрема, на території Шацької селищної ради заходиться 15 озер: Чорне, Люцимер, Соминець, Карасинець, Озерце, Плотиччя, Кругле, Довге, Світязь, Пісочне, Кримно, Перемут, Пиявочне, Навраття, Чакове.

Невирішеними проблемами, на розв'язання яких спрямована Програма розвитку рибного господарства Шацької селищної ради на 2021 - 2025 роки (далі – Програма) є: низькі показники відтворення аборигенних видів риб та виробництва рибної продукції, низький освітній та кваліфікаційний рівень спеціалістів, що займаються рибиництвом, браконьєрство на водоймах.

У сільських населених пунктах, райцентрі не працюють магазини з продажу живої риби. Уся торгівля рибою відбувається на ринках, а це, в свою чергу, не сприяє надходженню коштів до відповідних бюджетів.

Кризовий стан рибного господарства викликаний:

- занепадом механізмів державного регулювання функціонування рибогосподарського комплексу;
- слабкою внутрішньо економічною активністю адміністративної складової галузі, незабезпеченістю його висококваліфікованими спеціалістами зі спеціалізованих напрямів державного управління та менеджменту;
- відсутністю механізмів державної підтримки або залучення інвестицій для оновлення матеріально-технічного забезпечення рибного господарства;
- недостатнім відтворенням запасів водних біоресурсів, їх виснаженням у попередні роки.

Програму розроблено відповідно до постанови Верховної Ради України від 13 липня 2000 року № 1885-III "Про концепцію розвитку рибного господарства України".

3. Визначення мети Програми

Основною метою Програми є збереження та збільшення рибних ресурсів, шляхом вирішення таких завдань:

- 1) створення сприятливих умов для розвитку рибного господарства;
- 2) збільшення видів риби на 10% до 2023 року та на 20% до 2025 року;
- 3) ефективне використання природних кормових ресурсів озер за рахунок вселення і культивування високопродуктивних видів гідробіонтів, в тому числі

на основі полікультури;

4) проведення наукових досліджень на водних об'єктах, з метою визначення видового, вікового різномайття іхтіофауни, рибопродуктивності, попередження та профілактика спалахів хвороб риби, екологічної ситуації;

5) розвиток у межах населених пунктів культурних рибних господарств для задоволення потреб рибалок-любителів;

6) вжиття заходів для збереження та збільшення рибних запасів шляхом зариблення водних об'єктів цінними видами риб – з перспективою впровадження платного любительського рибальства на окремих ділянках. Впорядкування місць для відпочинку громадян та риболовлі на берегах водойм;

7) здійснення контролю щодо зарибленням водойм на території Шацької селищної ради;

8) охорона рибних та інших водних живих ресурсів, здійснення оперативних рибоохоронних рейдів з метою боротьби з браконьєрством.

4. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми, обсягів та джерел фінансування; строки та етапи виконання Програми

З метою підвищення освітнього та кваліфікаційного рівня потрібно постійно здійснювати навчання працівників рибоводних господарств всіх форм власності (проведення семінарів, курсів навчання, забезпечення спеціалізованими посібниками).

Основними умовами вирішення питання браконьєрства на водоймах області є посилення мобільності, дальності виїздів, оперативності реагування оперативної групи органів рибоохорони.

Програма потребує фінансування із обласного, районного, місцевого бюджету та коштів інших джерел. На час дії Програми з обласного бюджету необхідно виділити 250 тис. гривень., бюджету селищної ради – 200 тис. гривень, кошти інших джерел – 50 тис. гривень.

Таблиця 1

Ресурсне забезпечення Програми

Обсяг коштів, які пропонується залучити на виконання Програми	2021 (тис. грн)	2022 (тис. грн)	2023 (тис. грн)	2024 (тис. грн)	2025 (тис. грн)	Усього витрат на виконання Програми (тис. грн)
Обсяг ресурсів, усього, у тому числі:	100	100	100	100	100	500
Обласний бюджет	50	50	50	50	50	250
Бюджет селищної ради	45	40	40	40	35	200
Кошти інших джерел	10	10	10	10	10	50

5. Перелік завдань і заходів Програми та результативні показники

Розведення та вирощування риби в Україні регламентується Інструкцією «Про порядок здійснення штучного розведення, вирощування риби, інших водних живих ресурсів та їх використання в спеціальних товарних рибних господарствах», затвердженої наказом Державного комітету рибного господарства України від 15.01.2008 року № 4.

Водні об'єкти за ознаками походження та функціонування належать до категорії природних акваторій. Це водні угіддя із значними резервами природної кормової бази та потенційної рибопродуктивності, на яких можна утримувати товарну рибопродукцію без відчуження земель і використання штучних кормів, в яких спостерігаються найбільш сприйнятливі умови для природного відтворення риби та висока ефективність нересту.

В іхтіофауні також відбуваються ряд суттєвих кількісних і якісних змін. Із її складу зникли, або різко зменшились цінні види риб. В той же час розпочалась швидка адаптація до нових, що постійно змінюються умов, найбільш пластичних, в основному малоцінних за біологічними і промисловими показниками риб, чисельність яких постійно зростає.

Головним показником, що визначає перспективність рибогосподарського використання водойм, є наявність в достатній кількості природної кормової бази та недостатність різноманіття іхтіофауни, яка б споживала ці природні корми. Тому подальше підвищення рибопродуктивності водойм потрібно здійснювати за рахунок сукупного вирощування риб, які могли б ефективно утилізувати первинну та, частково, вторинну продукцію водойм. Широкі можливості в цьому напрямку відкрились у зв'язку з успішним освоєнням риб далекосхідного комплексу.

У сучасному рибництві рослиноїдні риби є важливою складовою полікультури. Значення цих об'єктів в ній обумовлюється, насамперед, способом їх живлення. Білий товстолоб споживає переважно фітопланктон і детрит, строкатий товстолоб – зоопланктон, фітопланктон і детрит, білий амур – вищу водну рослинність, чорний амур – в основному моллюсками, що являються організмами зообентосу.

Роботи із вселення рослиноїдних риб та чорного амура у наші водойми дадуть змогу для вирішення двох важливих проблем: підвищення їх рибопродуктивності з одночасним зниженням торфності. Збагачення іхтіофауни рибами – фітофагами сприяє більш ефективній утилізації надмірної біомаси фітопланктону, що призводить до збільшення швидкості обороту біогенів і у підсумку – біологічної меліорації водойм. До того ж, як білий, так і строкатий товстолоби мають значну пластичність по відношенню до компонентів живлення. Співвідношення їх у раціоні товстолобів змінюється протягом сезону і в значній мірі визначається складом сезону.

**Середня необхідність зариблення водойм
Шацької селищної ради на 2021-2025 роки**

<i>Види риб у полікультурі</i>	<i>Вік риби</i>	<i>Щільність посадки (екз/га)</i>	<i>Вихід (%)</i>	<i>Середня кінцева маса (гр)</i>	<i>Рибо- продукція (т/га)</i>
Короп	1/2	1000/500	80	400/600	0,35
Гібрид білого зі строкатим товстолобом	1/2	2000/100	80	400/600	0,65
Білий амур	1/2	200/100	80	400/600	0,06
Чорний амур	1/2	400/200	80	400/600	0,15
Потреба в коштах, грн.	-	500 000	-	-	-

Таким чином, для раціонального використання екосистеми наших водойм при спрямованому формуванні її трофічних ланок за рахунок оптимальної полікультури можна отримати природну рибопродуктивність за випасної форми рибництва від 1 до 1,6 т/га і більше, при середній необхідності зариблення для водойм селищної ради.

1) охорона водних біоресурсів у природних водоймах

Освоєння внутрішніх водойм Шацької селищної ради проходить в умовах значного антропогенного тиску: внаслідок важкого соціального та економічного становища, масового безробіття в області збільшується кількість порушень Правил рибальства. На цей час створено та функціонує з метою здійснення охорони риби та інших водних живих ресурсів у процесі рибальства, вирощування чи розведення, державний орган рибоохорони.

2) очікувані результати виконання Програми

У результаті виконання Програми очікується:

- збільшення видів риби на 10% до 2023 року та на 20% до 2025 року;
- підвищення біопродуктивності водойм за рахунок посиленого зариблення;
- здійснення ефективного контролю щодо попередження, профілактики, карантинування спалахів хвороб риб у нашій області та попередження їх завою разом із рибопосадковим матеріалом з інших областей;
- збільшення кількості оперативних рейдів органами рибоохорони;
- збільшення площі, охопленої оперативними рибоохоронними рейдами органів рибоохорони за рахунок створення мобільних груп;
- надання послуг з масового відпочинку людей, створення пляжних зон.

6. Напрями діяльності та заходи

Розвитку рибного господарства Шацької селищної ради на 2021 - 2025 роки

№	Назва напрямку діяльності (пріоритетні завдання)	Перелік заходів програми	Строк виконання заходу (роки)	Виконавці	Джерела фінансування тис. грн	Роки					Очікуваний результат
						2021	2022	2023	2024	2025	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	Забезпечення промислового виробництва продукції аквакультури	1) зариблення внутрішніх водойм	2021-2025	Шацька селищна рада, Шацький НПП	Обласний бюджет Бюджет селищної ради Кошти інших джерел	<u>50</u>	<u>50</u>	<u>50</u>	<u>50</u>	<u>50</u>	1) забезпечення якісним зарибком природних водойм 2) висока ефективність нересту, що забезпечить розвиток рибного промислу
2.	Підвищення ефективності охорони водних біоресурсів у природних водоймах	1) постійний контроль озер	2021-2025	Шацька селищна рада, Шацький НПП	Шацький НПП						1) збільшення кількості оперативних рейдів органами рибоохорони 2) збільшення площі, охопленої оперативними рибоохоронними рейдами органів рибоохорони за рахунок створення додаткових мобільних груп

Селищний голова

Сергій КАРПУК